

Nr 4
IV 2022

KRASNA LOVE WIEŚCI

OGRODNIK

KIEROWNIK

Wrocław
miasto spotkań

W NUMERZE:

HISTORIA O STRASZNYM I WOJOWNICZYM BATU-CHANIE
ORAZ O SKROMNYM I ODWAŻNYM ZAKONNIKU CZESŁAWIE.

ŻE GRUSZKI ROSNĄ NA WIERZBIE – KRASNAŁ OGRODNIK OPOWIE –
I CO TO ZA DRZEWO, KTÓRE ZWAŻ „CIASTECZKOWE”.

CZY ZAJĄC SZARAK JEST SZYBKI JAK WIATR?
STADKO TŁUSTYCH ŚWIŃ – JAKI KWIAT BYŁ TYLE WART?!

Tajemnice Wrocławia

ŻABIA
KŁADKA

CZYLI
O WYSPACH
W MIEŚCIE
CZĘŚĆ II

W MADREJ
GŁOWIE,

czyli zgadnij
krasnolowe
przystawie

KŁADKA SŁODOWA

WYSPA
SŁODOWA

24 ♥
KARATY

CZY MOŻNA ZAMKNAĆ WYSPĘ?

Można i to bardzo łatwo, wystarczy na mostach zbudować bramy. A po co? Żeby wyspę posprzątać. Najbardziej oblegana z wrocławskich „bezludnych” wysp, Wyspa Słodowa, każdej nocy jest zamknięta i sprządana, bo w dzień odbywają się tu koncerty, spacerują turyści, aby podziwiać przeglądający się w Odrze jak w lustrze gmach uniwersytetu, to również miejsce spotkań studentów. I krasnoludków.

CONCORDIA
DESIGN

KŁADKA PIASKOWA

WYSPA
TAMKA

ŻYWA WODA ZDROWIA DODA?

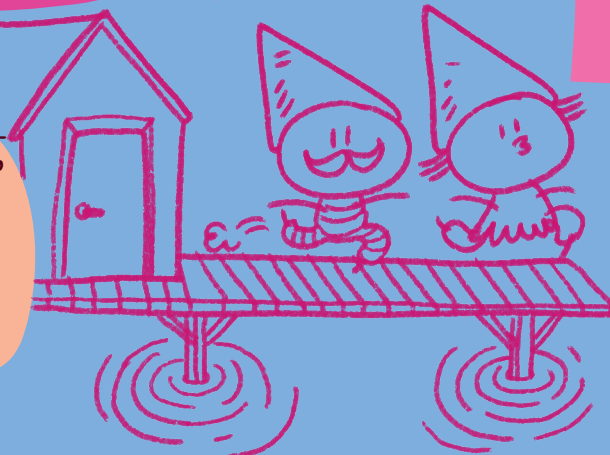
Dzisiaj kąpiel w Odrze to raczej ryzykowna sprawa. Jednak jeszcze sto lat temu przy Wyspie Słodowej i Tamce istniały baseny kąpielowe utworzone na rzece.

WIELU LEKARZY I NAUKOWCÓW UWAŻAŁO, ŻE „ŻYWA” WODA, CZYLI TAKA, KTÓRA PŁYNIE, JEST O WIELE ZDROWSZA (BRRR, JAKA MUSIAŁA BYĆ ZIMNA!) NIŻ WODA W KRYTYCH BASENACH.

KOBIETY I MĘŻCZYŹNI PŁYWAŁI
W OSOBNYCH
BASENACH.

WROCŁAWIANIE PRZEBIERALI SIĘ
W KABINACH
I WCHODZILI DO
ODRY ZE SPECJALNIE
ZBUDOWANYCH
POMOSTÓW.

WYSPA
DALIOWA

WYSPA BIELARSKA

Wiecie już, że na niedużych wyspach na Odrze możecie zobaczyć stalowy szkielet wieloryba, spotkać filozofa Sokratesa lub pobawić się w marynarzy i odkrywców. Gdybyście jeszcze chcieli poczuć się jak olbrzym i z góry popatrzeć na śródmiejskie wyspy oraz Odrę, wejdźcie na taras znajdujący się w Concordia Design na Wyspie Słodowej.

KĄCIK KRASNALA WROCŁOVKA

KRASO WNICZEK

CZYLI SŁOWNICZEK BAAARDZO TRUUUUDNYCH WYRAZÓW

ILUZJA

wrażenie, że się widzi coś, czego tak naprawdę nie ma; o tym, że nasze zmysły mogą nas oszukać, łatwo przekonasz się w Muzeum Iluzji na Wyspie Piaskowej

BYĆ MNIEJSZYM OD KRASNO-LUDKA? DLACZEGO NIE!

Na Wyspie Piaskowej jest takie miejsce, gdzie niemal wszystko może się wydarzyć. Możesz chodzić po suficie, rysować światłem, stanąć na krześle wielkoluda lub sprawić, że inni zobaczą w tobie strasznego, przerażającego, paskudnego gнома lub małego krasnoludka.

TO WSZYSTKO OCZYWIŚCIE TYLKO ILUZJA, ALE ZA TO ILE ZABAWY!

PANTALONY

KALESONY

KOSTIUM KĄPIELOWY

strój przeznaczony do pływania; sto lat temu wyglądał zupełnie inaczej niż dzisiaj; mężczyźni zakładali strój, który wyglądał jak podkoszulek z krótkim rękawem połączony z kalesonami do kolan; kobiety musiały pływać w pantalonach (szerokich spodniach) i spódnicy

SŁODOWNIA

miejsce, gdzie produkuje się sód (skiełkowane ziarno zbóż) wykorzystywany przy produkcji piwa; Wyspa Słodowa zawdzięcza swą nazwę znajdującym się tam dawniej słodowniom

WYSPA PIASKOWA

DRZEWO NA OPAK

Na Wyspie Piaskowej „rośnie” drzewo do góry nogami, w dodatku jego korzenie są zielone. Czy to możliwe? No, niezupełnie, to drzewo na opak jest artystyczną instalacją.

ARTYSTA CHCIAŁ ZWRÓCIĆ NASZĄ UWAGĘ, ŻE LUDZIE ZA BARDZO INGERUJĄ W OTACZAJĄCĄ NAS PRZYRODĘ: ZMIENIAJĄ BIEG RZEK, WYCINAJĄ LASY, OSUSZAJĄ BAGNA I BETONUJĄ PARKOWE ŚCIEŻKI.

MOST ŚW. KLARY

MOST SŁODOWY

WYSPA MEYŃSKA

MEYŃ MARIJA

MOST MEYŃSKI

MUZEUM ILUZJI

ARENA (instalacja Jerzego Beresia)

MOST PIASKOWY

MOST TUMSKI

OSTRÓW TUMSKI

KĄCIK
PAPY
KRASNALA

Ognista KULA

w rolach
głównych

Na wieść, że horda

zbliża się do miasta, błąd strach padł na wszystkich

mieszkańców Wrocławia. Wiedzano bowiem, że

i jego wojsko nie mają litości

dla pokonanych i zostawiają za sobą śmierć i zniszczenie.

Jedynie zakonnik

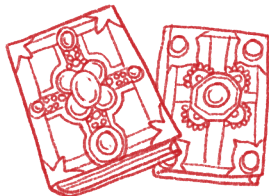

z klasztoru dominikanów zachowywał spokój. Namówił

wszystkich, aby zabrali najcenniejsze rzeczy i schronili się na wyspie katedralnej. Przekony-

wał niedowiarków, że tylko wody Odry, wysokie obronne wały z drewna i piasku oraz gorąca

modlitwa mogą ich ocalić.

CENNE
KSIĘGI

CENNE
BUTY

CENNA
BIŻUTERIA

CENNY
AMBROŻY

Ledwo zdążono ukryć się na Ostrowie Tumskim za radą

i spalić wszystkie

mosty prowadzące na wyspę, gdy ziemia zadrżała pod końskimi kopytami. Oto

ze swoim wojskiem stanął u wrót miasta.

BŁ. CZESŁAW

ZAKONNIK, DOMINIKA-
NIN, MĄDRY, OPIEKUN-
CZY I POMYSŁOWY;
UŻYŁ PŁASZCZA JAKO
CZÓŁNA, GDY SPIESZYŁ
SIĘ DO CHOREGO MIESZ-
KAJĄCEGO NA DRUGIM
BRZEGU ODRY

BATU-CHAN

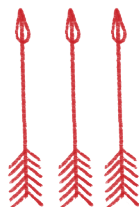
WŁADCA MONGOLSKI,
WNUK SŁYNNEGO
CZYNGIS-CHANA,
DOWÓDCA NIEZWY-
CIĘŻONY, ODWAŻNY
I BAAAARDZO
OKRUTNY

Wrocławianie patrzyli bezradnie, jak płoną ich domy, a cały dobytek zostaje zniszczony.

padł na kolana i modlił się żarliwie o ocalenie, a za jego przykładem poszli inni.

Trwoga ogarnęła wszystkich.

Już mongolscy zwiadowcy szukali płytkiego miejsca w Odrze, aby przepłynąć się przez rzekę, już nadciągali oddziały jeźdźców pokrzykujących groźnie, już dawał znak do ataku, gdy nagle...

...na niebie ukazała się ognista kula. Spadała szybko, wprost na mongolskie wojsko. Konie z przerażenia rzuciły się do ucieczki, zapanował zgiełk i chaos i nawet sam

nie potrafił zapanować nad swą armią.

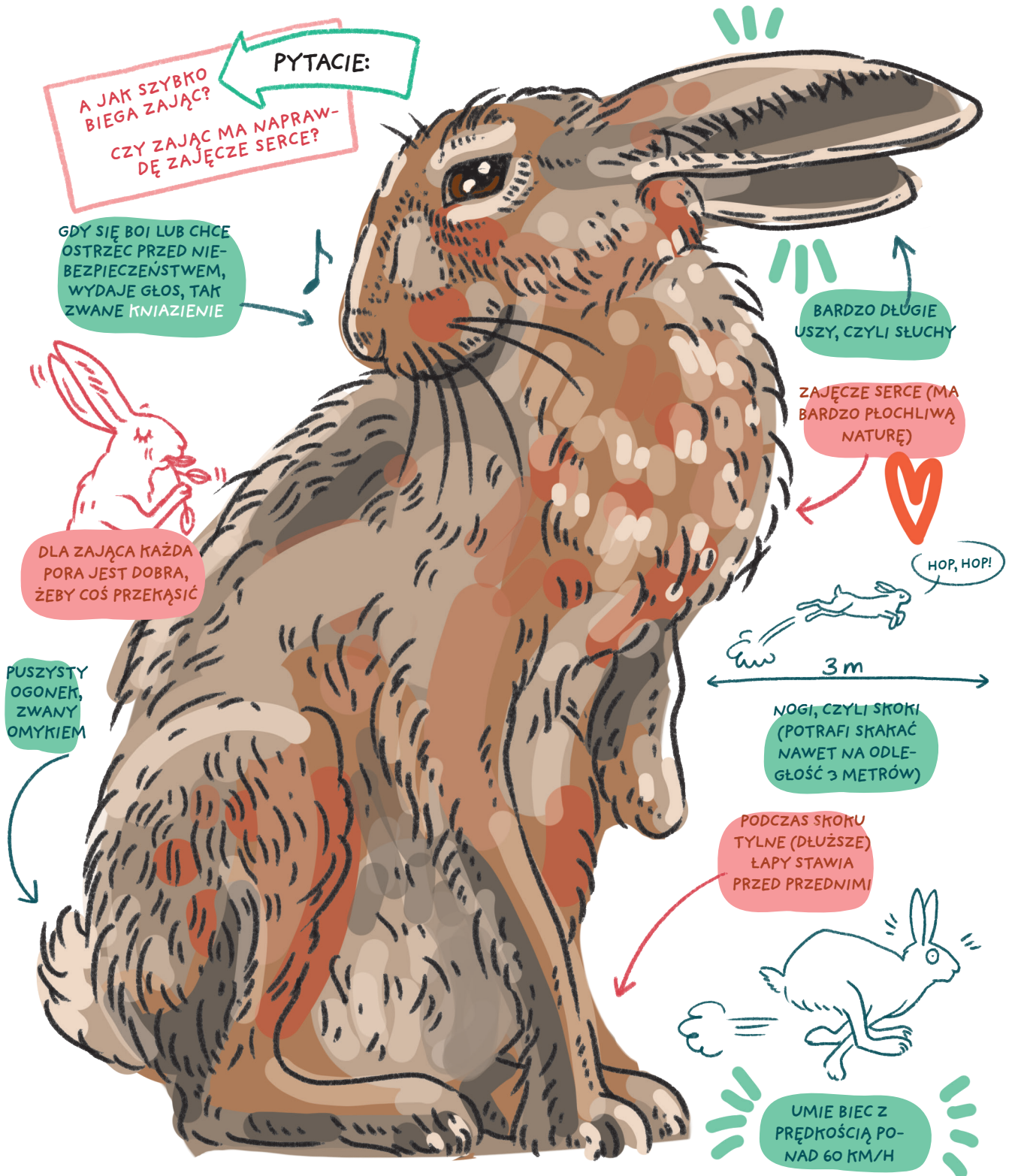
GDY BATU-CHAN ODJECHAŁ Z WROCŁAWIA, JEGO WOJSKO SPOTKAŁO SIĘ Z RYCERZAMI KSIĘCIA HENRYKA POBOŻNEGO NA LEGNICKIM POLU. BYŁO TO WCZĘSNĄ WIOSNĄ, 9 KWIECZNIA 1241 ROKU.

NIESTETY, NIEZWYCIĘŻENI MONGOŁOWIE I TYM RAZEM Z BITWY WYSZLI JAKO WYGRANI. GŁOWĘ POKONANEGO KSIĘCIA HENRYKA ZATKNIĘTO NA WŁÓCZNIĘ I POKAZYWANO JĄ WCIAŻ BRONIĄCYM SIĘ PRZERAŻONYM MIESZKAŃCOM LEGNICY, ABY W TEN SPÓŚÓB ODEBRAĆ IM DUCHA WALKI.

ZAJĄCZEK

**LEPUS
EUROPAEUS**
(ZAJĄC EUROPEJSKI)

SKACZĄCY ZAJĄC

KĄCIK
KRASNAŁA
POWERKA

LEPUS
PASCHALIS

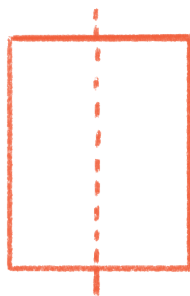
(ZAJĄC WIELKANOCNY)

POTRZEBNE CI BĘDĄ:

BIAŁA KARTKA
NOŻYCZKI
OŁÓWEK

1

ZEGNIJ KARTKĘ NA PÓŁ (WZDŁUŻ DŁUŻSZEGO BOKU) I PRZE-
TNIJ NA DWIE CZĘŚCI.

2

JEDNĄ CZĘŚĆ
KARTKI ZŁÓŻ
NA PÓŁ.

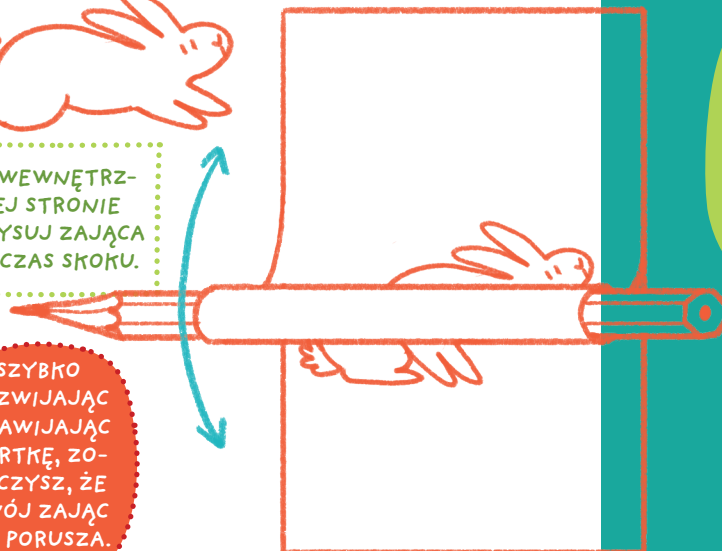
NARYSUJ OŁÓ-
KIEM ZAJĄCA
PRZYGOTOWU-
JĄCEGO SIĘ DO
SKOKU.

3

4 NA WEWNĘTRZ-
NEJ STRONIE
NARYSUJ ZAJĄCA
PODCZAS SKOKU.

4

5

NAWIŃ WIERZCHNIĄ
KARTKĘ NA OŁÓWEK
(POWTÓRZ CZYN-
NOŚĆ KILKA RAZY).

6

SZYBKO
ROZWIJAJĄC
I NAWIJAJĄC
KARTKĘ, ZO-
BACZYSZ, ŻE
TWÓJ ZAJĄC
SIĘ PORUSZA.

WIELKANOCNY ZAJĄC
PRZYNOSI DZIECIOM
I KRASNOLUDKOM CZE-
KOLADOWE JAJECZKA.
SPRYCIARZ DOBRZE JE
JEDNAK UKRYWA. ALE
SPOKOJNIE, NA PEWNO
JE ZNAJDZIECIE, BO
W KOŃCU SŁODYCZE TO
NIE ZAJĄCE, WIĘC NIE
UCIEKNĄ.

KONKURS Z NAGRODAMI

Wykonaj zadanie Powerka i nagraj (przy użyciu telefonu) krótki filmik z biegącym zającem. Prześlij go na adres: krasnale@um.wroc.pl do 30 kwietnia z dopiskiem: UCIEKAJĄCY ZAJĄC.

TROPY ZAJĄCA SZARAKA

TAK POWSTAJĄ
TROPY ZAJĄCA

kicający w biegu w galopie

JAK ROZPO-
ZNAĆ, CZY
WIELKANOCNY
ZAJĄCZEK BYŁ
JUŻ W TWOIM
OGRODZIE LUB
NA PODWÓRKU?
POSZUKAJ JEGO
TROPÓW, CZYLI
ODCISKÓW
ŁAP W ŚNIEGU,
BŁOCIE LUB
NA MIĘKKIEJ
ZIEMI.

Pyłznie DRZEWO

Krasnal Radiowiec rozmawia z bohaterami numeru
– Krasnalami Ogrodnikiem i Kierownikiem

Zamiast w radiu spotykam się dziś z moimi rozmówcami w Ogrodzie Botanicznym. Wiosną wydaje się, że cały ogród kwitnie i śpiewa...

K.O. I pachnie!

Przechodzimy obok drzewa, które właśnie zaczęło kwitnąć.

K.K. Ach, to drzewo ciasteczkowe.

Ciasteczkowe?

K.O. Tak je nazywają. Jesienią, gdy opadną liście, unosi się tu zapach świeżo upieczonego ciasta.

K.K. A dla mnie pachnie... pachnie... piernikami!

Niesamowite!

K.O. Eee, to jeszcze nic. Przyjdź, jak zaczną kwitnąć drzewa chusteczkowe. Wygląda jak panna młoda...

K.K. Albo duch... zjawa... biała dama...

Trudno w to uwierzyć. Czy wy czasem nie obiecujecie mi gruszek na wierzbie?

K.O. Oj, bo się zdziwisz! Gruszę z liśćmi jak wierzba też tutaj mamy!

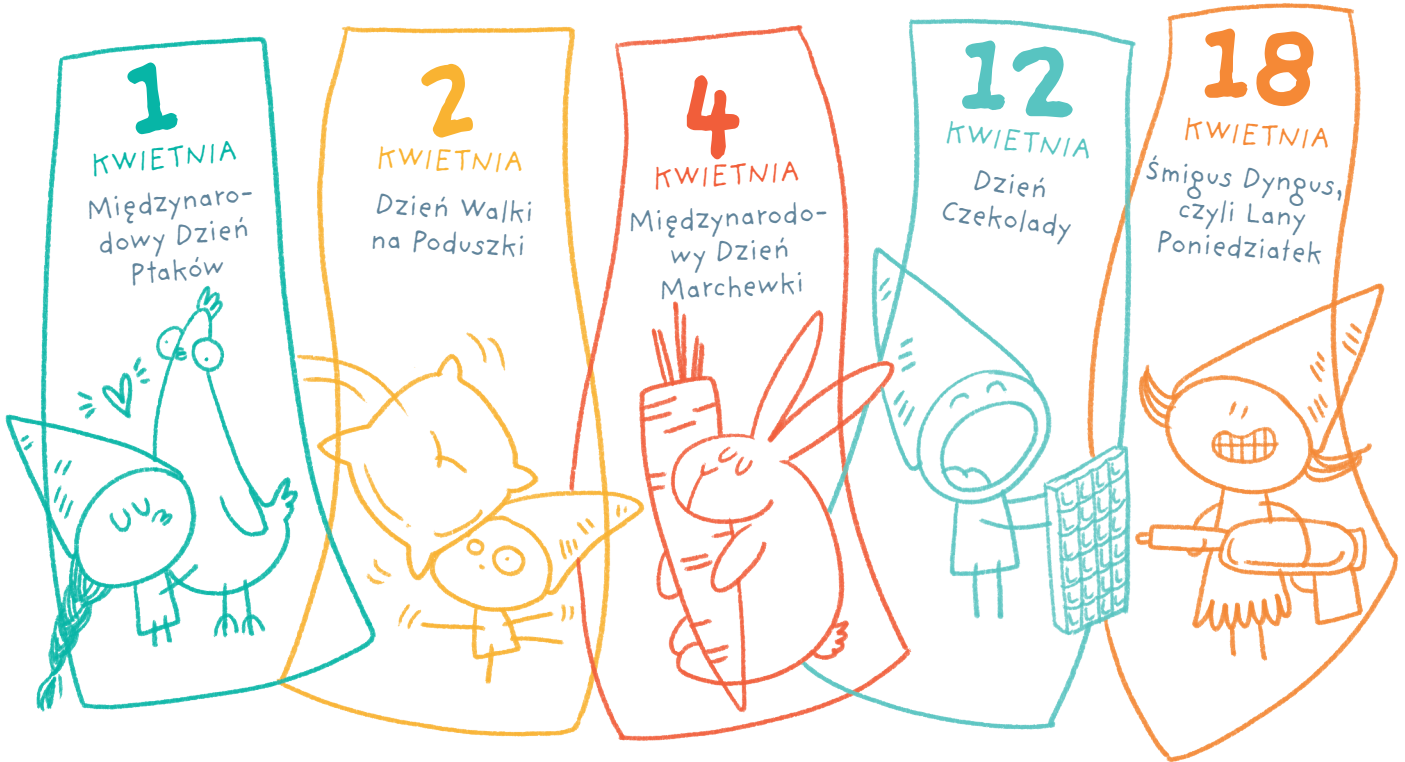
Dobrze, już dobrze. (Po chwili, z zachwytem) Ile tu kwiatów, kolorów, zapachów... Aż się w głowie kręci!

K.O. Żebyś tylko nie dostał tulipanowej gorączki!

Gorączki? Tu-li-pa-no-wej...???

KWIECIEŃ TO MIESIĄC, W KTÓRYM, JAK ŁATWO SIĘ DOMYŚLIĆ, KWITNIE WIELE KWIATÓW I DRZEW. DAWNIEJ MÓWIONO NA NIEGO „WODZIKWIAT” LUB „ŁŻYKWIAT” ALBO „ŁUDZIKWIAT”, BO SŁOŃCE ŁUDZI I TROCHĘ OSZUKUJE KWIATY, ABY WYSZŁY Z ZIEMI, WABIĄC JE PRZY TYM CIEPŁYMI PROMIENIAMI. ALE JAK WIADOMO KWIECIEŃ TO PRAWDZIWY PLECIEŃ, BO PRZEPLATA TROCHĘ ZIMY, TROCHĘ LATA.

TULIPANOWA gorączka

CZY TO JAKĄS CHOROBA? CZY JEST GROŻNA?! KTO NA NIĄ CHORUJE?

NAJPIERW TULIPANY BYŁY OZDOBĄ SUŁTAŃSKICH OGRODÓW. ICH NAZWA POCHODZI OD TKANINY, Z KTÓREJ ZWIJANO TURBAN.

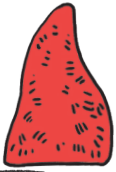
SUŁTAN SULEJMAN WSPANIAŁY OFIAROWAŁ CESARZOWI FERDYNANDOWI I HOJNY DAR. CEBULKI TULIPANÓW! W TEN SPOSÓB KWIATY TE POJAWIŁY SIĘ W EUROPIE.

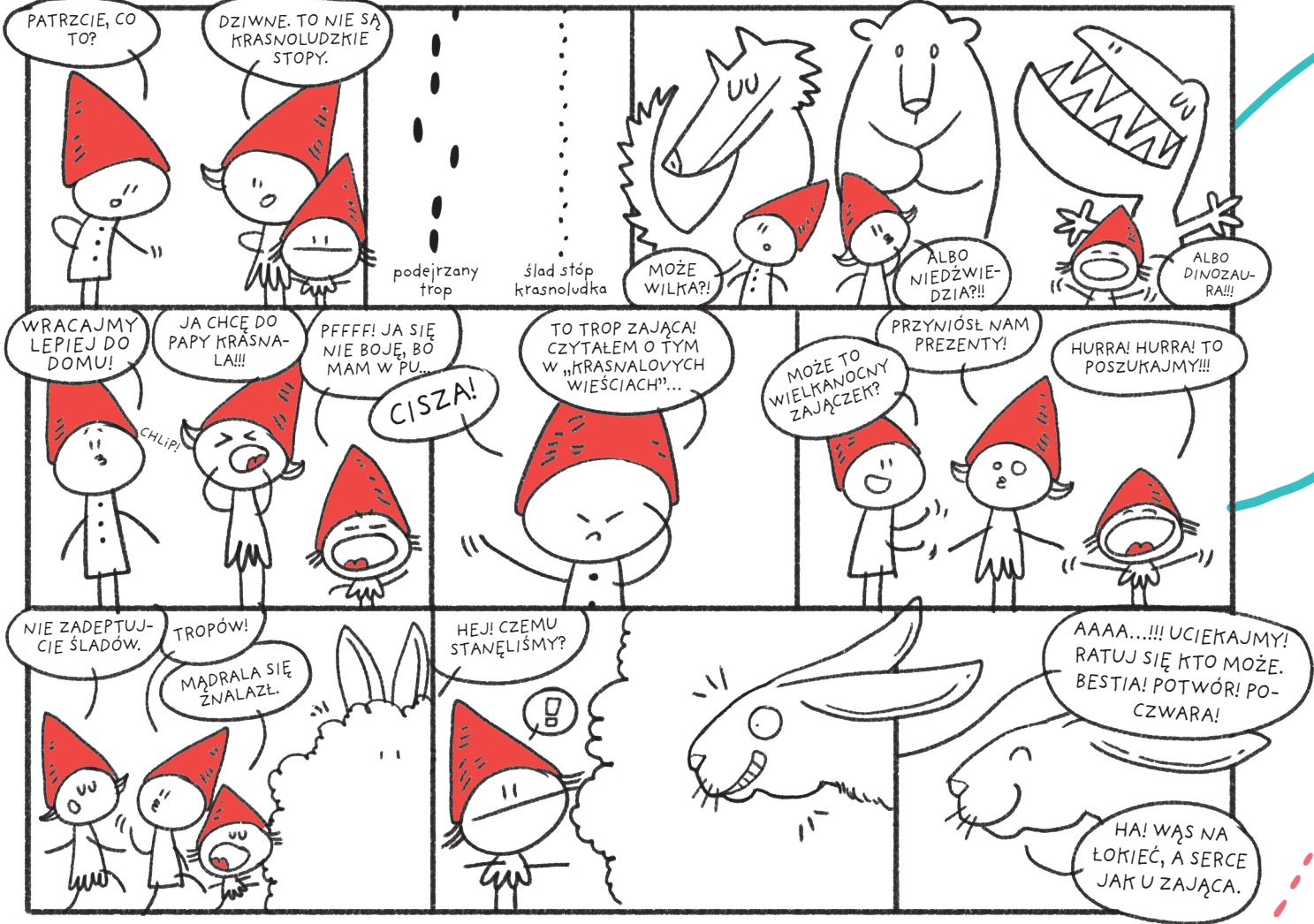
W XVII WIEKU ROZPOCZĘŁA SIĘ PRAWDZIWA TULIPOMANIA, CZYLI MODA NA TULIPANY. CENY CEBULEK Z DNIA NA DZIEŃ ROŚŁY I ROŚŁY...

ŁUDZIE JAKBY DOSTALI GORĄCZKI. TULIPANOWEJ GORĄCZKI! ZA JEDNĄ CEBULKĘ RZADKIEJ ODMIANY TULIPANA PŁACILI TYŁE CO ZA OSIEMDZIESIĄT TŁUSTYCH ŚWIŃ ALBO... DOM Z OGRODEM.

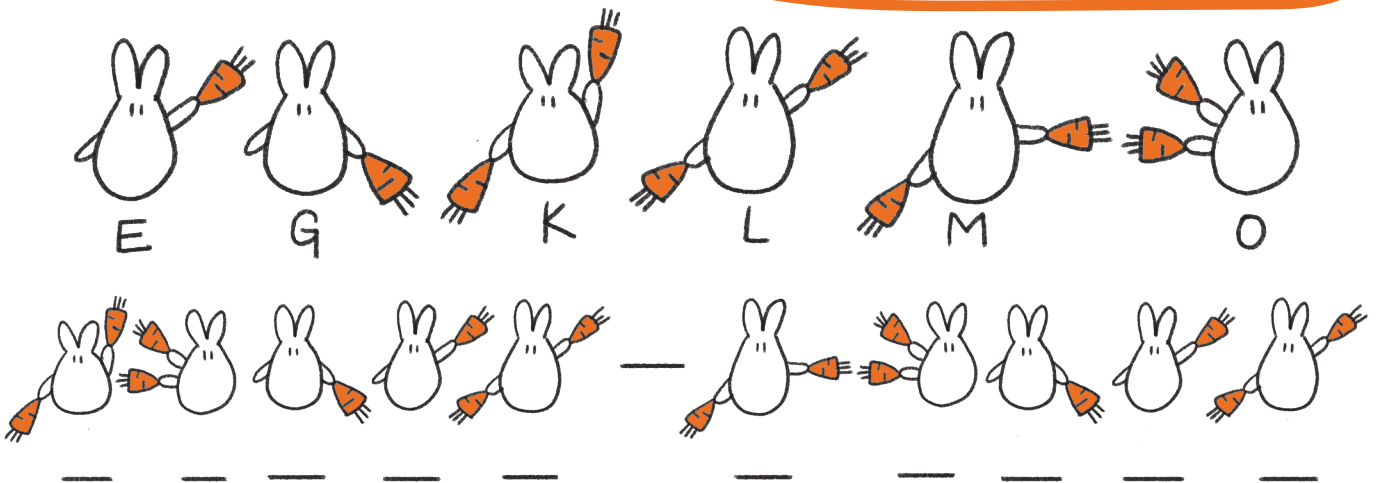
KRASNALORAMA

ROZSZYFRUJ NAPIS, A DOWIESZ SIĘ, JAK NAZYWA SIĘ POTRAWA POLECANA PRZEZ KRASNALĄ OBIEŻYSMAKA LUB JAK INACZEJ POWIEMY, GDY PANUJE ZAMIESZANIE I ROZGARDIASZ.

uwaga! SZYFR!

marchewkowy

JAJA NA MIĘKKO.
JAJA NA TWARDO.

NUDA!!!

NAZWA OWEGO WY-
KWINTNEGO DESERU
ZASZYFROWANA JEST,
O, TUTAJ

A MOŻE BY TAK
JAJKA NA DESER?
OTO PRZEPIS MOJEGO
PRA(PRAPRAPRA)-
DZIADKA NA...

**KĄCIK
KRASNAŁA
OBIEŻYSMAKA**

**KAŻDY POTRAFI
TO ZROBIĆ!!!**

SKŁADNIKI:

6 JAJ
6 ŁYŻEK CUKRU PUDRU
WANILIA

COŚ OD SIEBIE DODAM:
KILKA GARŚCI MALIN
LODY WANILIOWE

UCIERAMY ŻÓŁTKA Z POŁO-
WĄ CUKRU I WANILIĄ.

DODAJEMY RESZTĘ
CUKRU. UCIERAMY.

WCIAŻ UCIERAMY, MASA
MUSI BYĆ PUSZYSTA.

DO NACZYNIA NAKŁADAMY
KILKA ŁYŻEK UTARTYCH ŻÓŁ-
TEK, PRZYSYPUJEMY MALINA-
MI I ZAKRYWAMY ŻÓŁTKAMI.

200°

WKŁADAMY DO PIE-
KARNIKA NA 10 MI-
NUT (TEMPERATURA
200 STOPNI).

DODAJEMY GAŁKĘ LO-
DÓW NA WIERZCH
(JEŚLI LUBIMY).

KĄCIK KRASNALICY NIEZABUDKI

ZAZNACZ TE WIOSENNE
KWIATY, KTÓRE UKRYŁY
SIĘ W ZDANIACH.

MARYSIA PIĘKNISIA CZULE TULI
PANDE, KTÓRA ZGUBIŁA SIĘ W LESIE.

KTO POTRAFI DOTRZYMAĆ
KROKU STONODZE?

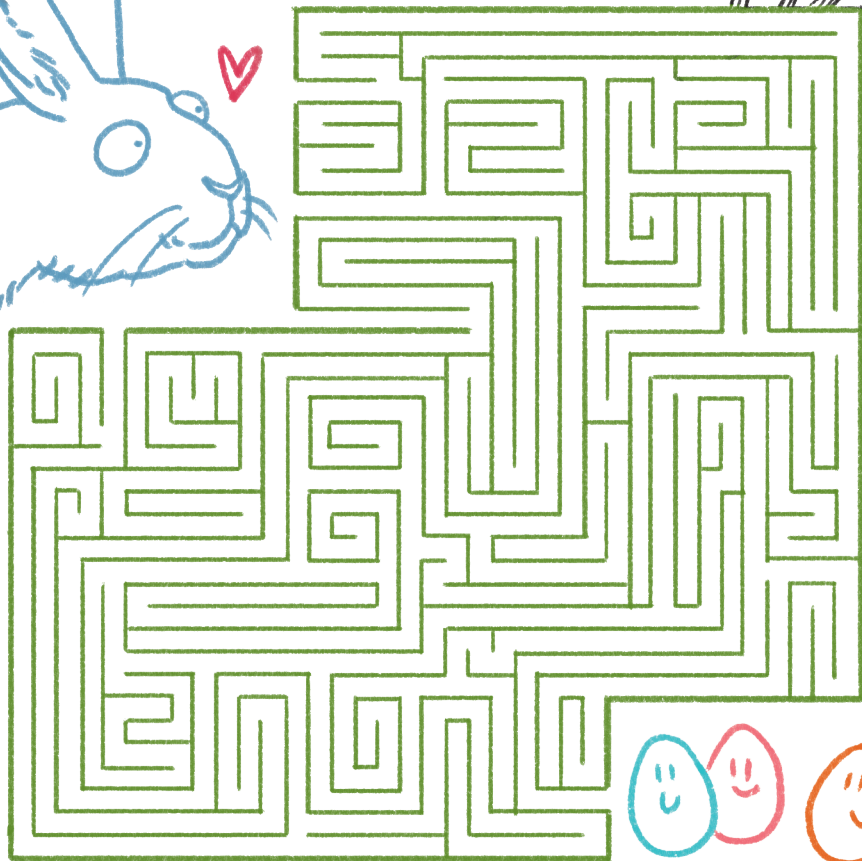
NIE ZWABISZ KOSA CIECIERZYCĄ –
POUCZAŁ MALEŃSTWA PAPA KRASNAL.

TO DZIWNE, ALE NAWET KOBRA
TE KWIATKI LUBI WĄCHAĆ.

ZAKOCHANY WROCLOVEK ŚPIEWAŁ
I RYSOWAŁ WIELKIE SERCE POD
OKNEM KRASNALICY TEKLI.

W ZBIJANIU BĄKÓW WIEDZIE
PRYM ULKA.

POMÓŻ ZAJĄCOWI
ZNALEZĆ DRÓGĘ DO
CZEKOLADOWYCH
JAJECZEK.

W GAZETCE POUKRYWAŁY SIĘ ZAJĄCE. KICAJĄ, SKACZĄ I BIEGAJĄ. ZNAJDŹ JE.